

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 89 Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKA

O PROGLAŠENJU ZAKONA O MJERITELJSKOJ DJELATNOSTI

Proglašavam Zakon o mjeriteljskoj djelatnosti, koji je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici dane 2. veljače 1994. godine.

Broj : PA4-22/ 1-94.

Zagreb, 8. veljače 1994.

Predsjednik Republike Hrvatske

dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

O MJERITELJSKOJ DJELATNOSTI

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje: sustav zakonskog mjeriteljstva u Republici Hrvatskoj; određivanje i održavanje državnih etalona i jamstvo njihove točnosti u usporedbi s međunarodnim etalonima; ispitivanje, ovjeravanje i mjeriteljski nadzor mjerila; osiguravanje primjene zakonskog mjeriteljstva; predstavljanje Republike Hrvatske u međunarodnim djelatnostima s područja zakonskog mjeriteljstva, znanstveni i stručni rad za potrebe zakonskog mjeriteljstva.

Članak 2.

Pojmovi, u smislu ovoga Zakona, imaju sljedeće značenje:

1. Mjeriteljstvo

- a) Mjeriteljstvo je područje koje se odnosi na mjerenje.
- b) Mjerenje je skup postupaka koji se provode radi određivanja vrijednosti neke veličine.
- c) Mjeriteljski nadzor jest skup postupaka koji se provode radi održavanja ispravnosti mjerila ili referencijskih materijala.
- d) Mjeriteljska kakvoća jest kakvoća skupa osobina mjerila ili referencijskih materijala, da bi im

rezultati mjerenja ili usporedbe s etalonima, unutar ovjernog razdoblja, bili ponovljivi u granicama za to mjerilo ili referencijski materijal, naznačene mjerne nesigurnosti.

e) Mjeriteljski zahtjev jest skup mjeriteljskih osobina i značajki kojima moraju udovoljavati mjerila ili referencijski materijali da bi im se, na temelju važećih propisa, priznala odgovarajuća mjeriteljska kakvoća.

f) Zakonsko mjeriteljstvo dio je mjeriteljstva koji se bavi mjernim jedinicama, mjernim metodama i mjernim instrumentima sa stajališta obveznih tehničkih i zakonskih zahtjeva kojima je cilj osiguranje javnog jamstva glede sigurnosti i odgovarajuće točnosti mjerenja.

2. Mjerila i eteloni

a) Državni etalon jest etalon najveće mjeriteljske kakvoće u Republici Hrvatskoj koji služi kao osnova za određivanje vrijednosti etalona određene mjerne jedinice.

b) Etalon je mjera, mjerilo ili mjerni sustav namijenjen određivanju, pohranjivanju ili obnavljanju jedinice, odnosno jedne ili više poznatih vrijednosti fizikalne veličine radi prenošenja usporedbom tih vrijednosti na druga mjerila.

c) Ispravno mjerilo jest ono mjerilo koje iskazuje vrijednost mjerene veličine unutar granica naznačene mjerne nesigurnosti, čije je pokazivanje oslobođeno sustavne pogreške te koje ima valjan ovjerni žig ili valjanu ovjericu o udovoljavanju mjeriteljskim zahtjevima.

d) Međunarodni etalon jest etalon koji na temelju međunarodnoga dogovora služi kao međunarodna osnova za određivanje vrijednosti svih etalona određene mjerne jedinice.

e) Mjerilo je sprava koja mjeri ili utjelovljuje određenu fizikalnu veličinu sama ili zajedno s ostalom opremom.

f) Ovjernica je isprava kojom se ovjerava da mjerilo udovoljava mjeriteljskim zahtjevima, a izdaje ga laboratorij ovlašten za poslove zakonskog mjeriteljstva

g) Primarni etalon jest etalon određene mjerne jedinice koji ima najvišu mjeriteljsku kakvoću u određenom području

h) Radni etalon jest etalon umjeren pomoću sekundarnog etalona.

i) Referencijski materijal jest materijal ili tvar koja se prihvaća kao jedna od vrsta etalona jer ima jednu ili više dovoljno sigurno određenih osobina, a namijenjena je umjeravanju uređaja. ocjenjivanju mjerne metode ili pridjeljivanju vrijednosti materijalima.

j) Sekundarni etalon jest etalon kojemu je vrijednost određena usporedbom s primarnim etalom

3. Laboratorij

a) Znanstveni mjeriteljski laboratoriji istraživački su i razvojni laboratoriji za područje zakonskog mjeriteljstva

b) Laboratoriji mjeriteljskog nadzora dio su Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo, a imaju zadaću obveznog ovjeravanja i tipnog ispitivanja mjerila.

c) Ovlašteni mjeriteljski laboratorij jest mjerni laboratorij kojemu su ispitivanjem dokazane stručna mjerodavnost i nepristranost za ovjeravanje etalona i mjerila.

d) Potvrđeni mjeriteljski laboratorij jest laboratorij koji posjeduje radne etalone i ostalu mjernu opremu za ovjeravanje mjerila, a u kojemu ovlaštene osobe Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo ovjeravaju mjerila.

4. Ovjeravanje i usklađivanje

a) Ovjeravanje (mjerila ili referencijskih materijala) jest skup postupaka ispitivanja propisanih od Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo kojima se utvrđuje da li mjerilo (referencijski materijal), tj. njegova deklarirana svojstva udovoljavaju postavljenim zahtjevima, u prvom redu da li se iznos mjernog (mjernih) odstupanja nalazi unutar dopuštenih pogrešaka.

b) Ovjerni žig jest znak koji se stavlja na mjerilo da bi se ovjerilo udovoljavanje mjeriteljskim zahtjevima ili da bi se spriječilo odvajanje, pomicanje, iznkjena ili zamjena pojedinih sastavnih elemenata mjerila.

c) Ovjerno razdoblje propisani je vremenski razmak između pojedinih ovjeravanja sa svrhom osiguravanja deklarirane mjerne nesigurnosti mjerila.

d) Mjerna nesigurnost jest, procjena kojom se obilježuje vrijednosni raspon na kojemu se nalazi prava vrijednost mjerene veličine.

e) Ponovno ovjeravanje jest svako ovjeravanje što se provodi nakon prvoga, a zbog isteka ovjernog razdoblja, popravaka ili zbog izvanrednog zahtjeva korisnika.

g) Prvo ovjeravanje jest ovjeravanje novog mjerila.

h) Sljedivost. je osobina rezultata mjerenja da se može dovesti u vezu s odgovarajućim međunarodnim ili državnim etalonom pomoću neprekinutog lanca uspoređivanja.

i) Tipno ispitivanje jest ispitivanje jednog ili više mjerila istog tipa koje je proizvođač ili uvoznik dostavio Državnom zavodu za normizaciju i mjeriteljstvo radi dobivanja tipnog odobrenja.

j) Tipno odobrenje jest isprava koju donosi Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo, a kojim se potvrđuje da tip mjerila zadovoljava sve propisane mjeriteljske zahtjeve.

k) Usklađenost je osobina mjerila da ispunjava sve propisane mjeriteljske zahtjeve.

l) Žigosanje je skup postupaka pri stavljanju ovjerenog žiga na propisan način i propisano mjesto na mjerilu

5. Pakovine

a) Količina punjenja jest količina koju sadrži pojedina pakovina.

b) Nazivna količina punjenja jest količina koja je naznačena na pakovini.

c) Pakovina je proizvod koji je bez nazočnosti kupca tako zatvoren da mu se naznačeni sastav i količina ne mogu promijeniti bez otvaranja ili očevidne preinake.

d) Stavljanje u promet jest nuđenje, uvoz, skladištenje za zalihe ili izlaganje za prodaju.

II. SLUŽBA ZAKONSKOG MJERITELJSTVA

Članak 3.

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo (u daljnjem tekstu: Zavod) obavlja upravne i stručne poslove na području zakonskog mjeriteljstva i poslove provođenja odredaba ovoga Zakona, te nadzire njegovu provedbu.

Zavod se brine za ostvarenje, održavanje i razvoj državnih etalona zakonitih mjernih jedinica osiguranje sljedivosti državnih etalona prema međunarodnim etalonima, propisivanje mjeriteljskih zahtjeva za etalone i mjerila, ovjeravanje mjerila, znanstveno-tehničko istraživanje i razvoj mjeriteljstva, promicanje zakonskog mjeriteljstva, za obrazovne programe iz područja zakonskog mjeriteljstva, predstavljanje Republike Hrvatske u međuvladinim organizacijama zakonskog mjeriteljstva te za suradnju s ostalim međunarodnim organizacijama zakonskog mjeriteljstva.

Članak 4.

Za usmjeravanje razvoja djelatnosti Zavoda te za provjere i potvrde razvojnih planova i njihova izvršenja u Zavodu se osniva Središnji savjet (u daljnjem tekstu: Savjet).

Zadaci Savjeta su sljedeći: - razmatra i po potrebi predlaže ravnatelju Zavoda mjere za razvoj i unapređenje djelatnosti, - ocjenjuje stanje djelatnosti u Republici Hrvatskoj. - prosuđuje o pitanjima djelatnosti važnim za gospodarski razvoj Republike Hrvatske, - usklađuje stajališta ministarstva i drugih tijela glede zajedničkih pitanja s obzirom na djelatnost.

Članove Savjeta imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ravnatelja Zavoda. Ravnatelj Zavoda saziva Savjet i predsjedava. Savjet donosi poslovnik o svom radu. Stručni i tehnički poslovi za Savjet obavljaju se u odgovarajućoj službi Zavoda.

Članak 5.

Zavod izdaje glasilo u kojemu objavljuje rješenja te druge pojedinačne spise, te ostale stručne naputke, mišljenja i objašnjenja iz područja zakonskog mjeriteljstva.

Članak 6. Zavod obavlja razvojno-istraživački rad u skladu s potrebama Zavoda te zahtjevima i potrebama razvoja zakonskog mjeriteljstva u Republici Hrvatskoj. Zavod surađuje s međunarodnim i domaćim organizacijama i društvima s područja zakonskog mjeriteljstva, te imenuje stručne predstavnike koji sudjeluju u radu tih organizacija i društva ili prate njihov rad.

III. ZAKONITE MJERNE JEDINICE

Članak 7.

Zakonite mjerne jedinice, njihova određenja, nazivi i znakovi te područja i načini primjene propisani su posebnim zakonom. Prilikom svih zakonom propisanih ili javnih mjerenja u Republici Hrvatskoj moraju se primjenjivati mjerne jedinice propisane posebnim zakonom.

IV. ETALONI

Članak 8.

Prema mjeriteljskim značajkama i namjeni etaloni se svrstavaju na međunarodne, primarne, državne, sekundarne i radne. Ravnatelj Zavoda rješenjem utvrđuje državne etalone, propisuje način ostvarivanja, čuvanja, uporabe svrstavanja, održavanja i nadzora etalona te postupak donošenja rješenja o prihvaćanju etalona za državni etalon.

Članak 9.

Zavod čuva i odriava državne etalone, utvrđuje i objavljuje podatke o njihovim mjeriteljskim značajkama, uspoređuje ih s međunarodnim etalonima i upotrebljava te etalone za prenošenje vrijednosti mjernih jedinica na etalone niže mjeriteljske kakvoće.

Znanstveni mjeriteljski laboratoriji i ovlaštene mjeriteljske laboratorije mogu čuvati i održavati te upotrebljavati državne etalone za prenošenje vrijednosti mjernih jedinica na etalone niže mjeriteljske kakvoće u skladu s propisom iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 10.

Pri ispitivanju etalona i mjerila mora biti osigurana i poznata sljedivost etalona prema etalonima više mjeriteljske kakvoće, sve do državnog etalona.

Ako u Republici Hrvatskoj ne postoji državni etalon za određene mjerne jedinice, Zavod odobrava prenošenje mjerne jedinice od etalona veće mjeriteljske kakvoće druge države. Etalon koji se na taj način ovjeri postaje osnova za ovjeravanje ostalih etalona niže mjeriteljske kakvoće. Etaloni jednake mjeriteljske kakvoće mogu se ovjeravati među laboratorijskim usporedbama.

Članak 11.

Prema vrijednostima određenih osobina, kemijskom sastavu i namjeni uzroci se referencijskih materijala u određenim područjima svrstavaju na primarne, državne, sekundarne i radne. Ravnatelj Zavoda propisuje koje mjeriteljske značajke moraju imati uzorci referencijskih materijala iz stavka 1. ovoga članka.

Uzorke referencijskih materijala utvrđuje Zavod ili drugi laboratorij kojemu je Zavod povjerio čuvanje uzoraka referencijskih materijala.

Članak 12.

Mjeriteljski se nadzor obavlja nad uzorcima referencijskih materijala koji se upotrebljavaju za pregled mjerila ili provjeru mjernih metoda. Osobine i upotrebljivost uzoraka referencijskih materijala ispituju ovlaštene mjeriteljske laboratorije. Osobine i upotrebljivost uzoraka referencijskih materijala potvrđuje ovlaštene mjeriteljske laboratorije izdavanjem potvrde o ispravnosti.

V. LABORATORIJ

Članak 13.

Ispitivanje i ovjeravanje etalona i mjerila obavlja se u znanstvenim mjeriteljskim laboratorijima, laboratorijima mjeriteljskog nadzora, ovlaštenim mjeriteljskim laboratorijima i potvrđenim mjeriteljskim laboratorijima.

Članak 14.

Ravnatelj Zavoda propisuje uvjete kojima moraju udovoljiti znanstveni mjeriteljski laboratoriji, ovlaštene mjeriteljske laboratorije i potvrđene mjeriteljske laboratorije, kao i rok važenja ovlaštenja.

Članak 15.

Znanstveni mjeriteljski laboratoriji čine znanstveno-tehničku osnovu mjeriteljskog sustava Republike Hrvatske, a mogu biti samostalna pravna osoba ili u sastavu druge pravne osobe. Znanstveni mjeriteljski laboratoriji ostvaruju, čuvaju i održavaju državne etalone mjernih jedinica i prenose vrijednosti mjernih jedinica s etalona više mjeriteljske kakvoće na etalone niže mjeriteljske

kakvoće, obavljaju tipno ispitivanje mjerila za potrebe Zavoda i ovjeravaju etalone i mjerila. Znanstveni mjeriteljski laboratorij kad ovjerava etalone i mjerila, obavlja javna ovlaštenja.

Članak 16.

Zavod ovjerava i vrši tipno ispitivanje mjerila iz članka 20. ovoga Zakona u svojim laboratorijima mjeriteljskog nadzora.

Članak 17.

Ovlašteni mjeriteljski laboratoriji mogu biti samostalna pravna osoba ili u sastavu druge pravne osobe. Ovlašteni mjeriteljski laboratoriji ovjeravaju etalone i mjerila u skladu s ovlaštenjem, obavljaju tipno ispitivanje mjerila za potrebe Zavoda, prenose vrijednosti mjernih jedinica etalona više mjeriteljske kakvoće na etalone niže mjeriteljske kakvoće, te sudjeluju u među laboratorijskim usporedbama vlastitih etalona. Ovlašteni mjeriteljski laboratorij kad ovjerava etalone i mjerila, obavlja javna ovlaštenja:

Članak 18.

Potvrđeni mjeriteljski laboratoriji proizvođača i servisera mjerila, te prodavača energenata i vode servisiraju i pripremaju mjerila za ovjeravanje, a ovlaštene osobe Zavoda ovjeravaju mjerila. Zavod može povjeriti proizvođačima mjerila prvo ovjeravanje mjerila masovne proizvodnje (medicinske štrcaljke, posude; mjerila duljine i sl.), čiji je postupak izradbe ili ispitivanja automatiziran, odnosno takav da osigurava udovoljavanje propisanim mjeriteljskim zahtjevima.

Članak 19.

Zavod utvrđuje rješenjem udovoljava li laboratorij uvjetima iz članka 14. ovoga Zakona. Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor. Troškove postupka iz stavka 1. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.

Članak 20.

Popis znanstvenih, ovlaštenih i potvrđenih mjeriteljskih laboratorija te laboratorija mjeriteljskog nadzora i proizvođača kojima je povjereno prvo ovjeravanje mjerila masovne proizvodnje objavljuje se u glasilu Zavoda

VI. MJERILA

Članak 21.

Ravnatelj Zavoda propisuje vrste mjerila za koje se, prema odredbama ovoga Zakona, vrši mjeriteljski nadzor- Mjerila iz stavka 1. ovoga članka koja se stavljaju u promet ili se uporabe u Republici Hrvatskoj obvezatno se ispituju radi provjere ispravnosti. Mjerila moraju izražavati rezultate mjerenja u mjernim jedinicama propisanim posebnim zakonom.

Članak 22.

Ravnatelj Zavoda propisuje mjeriteljske zahtjeve kojima mjerila određene vrste moraju udovoljavati glede mjeriteljskih značajki i daje mjeriteljske napatke kojima se određuje način i mjerne metode za ovjeravanje mjerila.

VII. TIPNO ISPITIVANJE I OVJERAVANJE MJERILA

Članak 23.

Mjerila iz članka 21. ovoga Zakona prije donošenja na prvo ovjeravanje moraju imati tipno odobrenje. Tipno odobrenje moraju imati i preinačena mjerila u koja su ugrađeni sklopovi koji nisu bili obuhvaćeni tipnim ispitivanjem.

Članak 24.

Tipno ispitivanje mjerila obavlja Zavod na zahtjev proizvođača ili uvoznika mjerila, odnosno zastupnika inozemne tvrtke koji prodaje mjerila s konsignacijskog skladišta. Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se potrebna tehnička dokumentacija i uzorak mjerila. Ravnatelj Zavoda propisuje način na koji se provodi tipno ispitivanje (sadržaj zahtjeva, postupak prihvaćanja i ugovaranja ispitivanja, vrsta tehničke dokumentacije, broj mjerila u uzorku, postupak tipnog ispitivanja mjerila, sadržaj tipnog odobrenja i dr.).

Članak 25.

Ako se tipno ispitivanje ne može djelomično ili u cijelosti provesti u Zavodu, ravnatelj Zavoda, u dogovoru s podnositeljem zahtjeva sklapa ugovor sa znanstvenim mjeriteljskim laboratorijem ili s ovlaštenim mjeriteljskim laboratorijem o provedbi potrebnog ispitivanja. Znanstveni ili ovlašteni mjeriteljski laboratorij izrađuje izvješće o provedenom ispitivanju. Ako se tipno ispitivanje mjerila ne može obavljati u Republici Hrvatskoj, ravnatelj Zavoda, u dogovoru s podnositeljem zahtjeva, može s inozemnim laboratorijem koji je opremljen za tipno ispitivanje mjerila, odnosno s laboratorijem inozemne organizacije nadležne za poslove zakonskog mjeriteljstva sklopiti ugovor o provedbi potrebnog ispitivanja i izradi izvješća o provedenim ispitivanjima.

Za provođenje tipnog ispitivanja iz stavka 1 i 2 ovoga članka ravnatelj Zavoda određuje laboratorij i način sudjelovanja ovlaštenih djelatnika Zavoda u provedbi tipnog ispitivanja.

Članak 26.

Ako se tipnim ispitivanjem mjerila utvrdi da mjerilo udovoljava propisanim mjeriteljskim zahtjevima i da je prikladno za uporabu, što se dokazuje izvješćem o ispitivanju, ravnatelj Zavoda izdaje tipno odobrenje. Ako se tipnim ispitivanjem utvrdi da mjerilo ne udovoljava propisanim mjeriteljskim zahtjevima i da nije prikladno za uporabu, Zavod donosi rješenje kojim se uskraćuje izdavanje traženoga tipnog odobrenja. Ako se tijekom uporabe ustanovi da mjerilo nije prikladno za uporabu, Zavod donosi rješenje kojim se odlučuje da prestaje vrijediti dano tipno odobrenje. Protiv rješenja iz stavka 2. i 3. ovoga članka nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor.

Članak 27.

Za mjerila za koja je prema odredbama ovog Zakona obavezan mjeriteljski nadzor provodi se tipno ispitivanje i ovjeravanje. Ovjeravanje mjerila može biti prvo i ponovno.

Članak 28.

Prvo se ovjeravanje obavlja za nova mjerila domaće i strane proizvodnje prije stavljanja mjerila u promet, odnosno prije njegove uporabe. Prvo ovjeravanje mjerila proizvedenih u Republici Hrvatskoj obavezan je zahtijevati proizvođač. Prvo ovjeravanje uvezenih mjerila obavezan je zahtijevati uvoznik, odnosno zastupnik strane tvrtke ako se mjerila prodaju s konsignacijskog skladišta.

Članak 29.

Ponovno se ovjerava, na kraju ovjernog razdoblja, mjerilo koje se nalazi u uporabi ili koje se drži pripremljeno radi stavljanja u promet. Ponovno se ovjerava mjerilo koje je popravljeno, i to odmah nakon popravka, odnosno prije nego što se uporabi. O ponovnom ovjeravanju mjerila obvezan je brinuti se imatelj mjerila, a o ponovnom ovjeravanju mjerila koja su popravljena obvezan je brinuti se onaj koji je popravio mjerilo. Iznimno od stavka 3. ovoga članka, o ponovnom ovjeravanju mjerila toplinske energije, plinomjera, korektora, vodomjera, brojila električne energije, uklopnih satova i satova za mjerenje vremena parkiranja obvezne su se brinuti pravne osobe koje prodaju toplinsku energiju, električnu energiju, vodu i plin te koje izdaju prostor za parkiranje, bez obzira tko je imatelj mjerila.

Članak 30.

Ravnatelj Zavoda propisuje ovjerna razdoblja za ponovno ovjeravanje mjerila.

Članak 31.

Kad se ovjeravanje mjerila obavlja u potvrđenom mjeriteljskom laboratoriju, podnositelj zahtjeva obvezan je osigurati potreban broj djelatnika i opremu za ovjeravanje.

Ovlašteni djelatnici Zavoda mogu ovjeravati mjerilo i na mjestu gdje se ono nalazi, odnosno gdje je ugrađeno ili postavljeno, ako se radi o mjerilu koje je po svojoj konstrukciji vezano za mjesto gdje je postavljeno, ili ako se radi o mjerilu koje bi se zbog osjetljive konstrukcije moglo pri prijenosu oštetiti ili pokvariti. Tada je podnositelj zahtjeva obvezan za pregled mjerila osigurati potreban broj djelatnika i opremu za ovjeravanje.

Članak 32.

Mjerilo koje je udovoljilo mjeriteljskim zahtjevima žigoše se ovjernim žigom ili se izdaje ovjernica u udovoljavanju mjeriteljskim zahtjevima i time mjerilo stječe značajku "ispravno mjerilo". Mjerilo koje nije udovoljilo mjeriteljskim zahtjevima dobiva oznaku uskrate ovjere. Na zahtjev imatelja mjerila kojemu je uskraćena ovjera izdaje se rješenje. Mjerilo koje je dobilo uskratu ovjere mora se prilagoditi mjeriteljskim zahtjevima, popraviti ili povući iz uporabe. Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka koje je donio Zavod nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor, a protiv rješenja koje je donio znanstveni ili ovlašteni mjeriteljski laboratorij može se podnijeti žalba Zavodu.

Članak 33.

Zavod može priznati tipno odobrenje i prvo ovjeravanje mjerila kao i odgovarajuće ovjernice izdane u inozemstvu ako su te ovjernice izdane od inozemne institucije od države ovlaštene za poslove zakonskog mjeriteljstva i ako se podnesu potpuna ispitna izvješća na temelju kojih je izdano tipno odobrenje, odnosno izvršeno prvo ovjeravanje. Priznavanje ovjernica iz stavka 1. ovoga članka ne isključuje provjeru usklađenosti pojedinih mjerila s navodima u ovjernici. Zavod u iznimnim slučajevima može osloboditi pojedine vrste mjerila tipnog ispitivanja ili prvog ovjeravanja, o čemu donosi pismeno rješenje koje se objavljuje u glasilu Zavoda.

Članak 34.

Ravnatelj Zavoda propisuje ovjerne žigove. Ovjeravanje mjerila obavlja ovlašteni djelatnik Zavoda, znanstvenog mjeriteljskog laboratorija ili ovlaštenog mjeriteljskog laboratorija. Samo ovlašteni djelatnici mogu žigosati mjerilo.

VIII. PROIZVODNJA, POPRAVAK, UPORABA, UVOZ I STAVLJANJE MJERILA U PROMET

Članak 35.

Pravne i fizičke osobe koje u obavljanju djelatnosti rabe mjerila iz članka 21. ovoga Zakona moraju rabiti ispravna mjerila na način kojim se osigurava potrebna točnost mjerenja. Mjerilo kojem je isteklo ovjerno razdoblje ne smije se staviti u promet ili uporabu. Pravne i fizičke osobe koje uvoze, proizvode, preinačuju, popravljaju, prodaju ili iznajmljuju mjerila moraju osigurati ispitivanje mjerila. Mjerila se mogu stavljati u promet ili držati pripremljena radi stavljanja u promet samo ako imaju valjan ovjerni žig, odnosno ako imaju valjanu ovjernicu o udovoljavanju mjeriteljskim zahtjevima.

Članak 36.

Mjerila koja se uvoze mogu se stavljati u promet i uporabu samo ako udovoljavaju mjeriteljskim zahtjevima propisanim ovim Zakonom.

Članak 37.

Ministar gospodarstva može propisati da se za promet određene robe i za obavljanje određenih usluga obvezatno rabe mjerila određene mjeriteljske kakvoće, odnosno da se rezultat mjerenja izražava u određenoj mjernoj jedinici. Mjerila određena propisom iz stavka 1. ovoga članka moraju se obvezatno upotrebljavati u prometu određene robe i pri obavljanju određenih usluga.

IX. UGOSTITELJSKO POSUĐE I PAKOVINE

Članak 38.

Ugostiteljske posude koje se rabe u ugostiteljskim objektima radi mjerenja obujma podliježu obvezi prvog ovjeravanja.

Članak 39.

Kod točenja napitaka koji se naplaćuju mora se rabiti ugostiteljsko posuđe s umjernom crtom i oznakom za litru.

Članak 40.

Ravnatelj Zavoda propisuje nazivne obujme ugostiteljskog posuda i dopušteno odstupanje naznačenog obujma od nazivne veličine.

Članak 41.

Pravna ili fizička osoba koja obavlja djelatnost u prostorijama gdje se obavlja promet i naplata napitaka obvezna je rabiti ugostiteljsko posuđe koje odgovara uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Članak 42.

U promet se mogu staviti samo one ugostiteljske posude koje odgovaraju uvjetima propisanim ovim Zakonom. Za stavljanje u promet ugostiteljskog posuda iz stavka 1. ovog članka odgovoran je proizvođač ugostiteljskog posuda, a za ugostiteljsko posuđe proizvedeno u inozemstvu odgovoran je uvoznik, odnosno zastupnik strane pravne ili fizičke osobe ako se ugostiteljsko posuđe prodaje s konsignacijskog skladišta.

Članak 43.

Pakovine koje ne udovoljavaju uvjetima iz članka 45. ovoga Zakona ne smiju se stavljati u promet.

Članak 44.

Na pakovinama koje se stavljaju u promet mora biti vidljivo označena nazivna količina punjenja u zakonitoj mjernoj jedinici ili broj komada, ako označivanje količine nije na drugi način propisano, te proizvođački znak.

Članak 45.

Ravnatelj Zavoda propisuje mjeriteljske zahtjeve za nazivne veličine pakovina, količine punjenja pakovina, dopuštena odstupanja punjenja pakovina, označivanje količina, natpise na pakovinama, postupke provjere pakovina, mjeriteljske zahtjeve za skupne i bezomotne pakovine, te označivanje ocijedenom težinom

Članak 46.

Ravnatelj Zavoda može propisati da se odredbe članka 42. i 43. ovoga Zakona ne primjenjuju na: 1

. besplatne uzorke i umjerene spremnike,

2. pakovine koje su namijenjene opskrbi zrakoplova, brodova, vlakova ili za prodaju u bescarinskim prodavaonicama

3. proizvode u spremnicima koji su pakirani za krajnjeg potrošača na temelju međusobnog ugovora.

Članak 47.

Ravnatelj Zavoda propisuje uvjete i postupak za odobravanje proizvođačkog znak, a za pakovine. Proizvođački znak za pakovine odobrava Zavod rješenjem. Proizvođački znaci moraju se međusobno razlikovati. Odobreni proizvođački znak objavljuje se u glasilu Zavoda. Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor.

X. MJERITELJSKI NADZOR I INSPEKCIJA

Članak 48.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa za njegovu provedbu obavlja Zavod.

Članak 49.

Tržišna inspekcija nadzira ima li mjerilo valjani žig, odnosno valjanu ovjernicu o udovoljavanju mjerilelskim zahtjevima, te ispravnost pakovine u trgovini u smislu ovoga Zakona.

Članak 50.

Ravnatelj Zavoda propisuje način i sadržaj mjeriteljskog nadzora. Prilikom obavljanja mjeriteljskog nadzora ovlaštene djelatnici Zavoda imaju pravo ulaziti u proizvodne i druge prostorije ili vozila gdje se rabe mjerila, a kod proizvođača mjerila u prostorije gdje se ona proizvode. Pravne i fizičke osobe koje uvoze, proizvode, preinačuju, popravljaju, prodaju ili iznajmljuju mjerila obvezne su dati sve podatke potrebne za mjeriteljski nadzor mjerila ovlaštenim djelatnicima Zavoda na njihov zahtjev.

Članak 51.

Djelatnicima Zavoda koji su ovlaštene za mjeriteljski nadzor mjerila izdaju se službene iskaznice. Ravnatelj zavoda propisuje sadržaj i oblik službene iskaznice i način vođenja popisa o izdanim

službenim iskaznicama:

Članak 52.

Ako pri obavljanju nadzora nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih za njegovu provedbu ovlašteni djelatnik Zavoda, odnosno tržišni inspektor utvrdi da mjerilo nema valjani žig, odnosno valjanu ovjernicu o udovoljavanju mjeriteljskim zahtjevima ili da pakovina ne ispunjava mjeriteljske zahtjeve, obvezan je donijeti rješenje o zabrani uporabe, odnosno zabrani prometa tih mjerila i pakovina. Ako pri obavljanju nadzora nad ispravnošću mjerila ovlašteni djelatnik Zavoda utvrdi da mjerilo nije ispravno iako ima valjani ovjerni žig, odnosno valjanu ovjernicu o udovoljavanju mjeriteljskim zahtjevima, donijet će rješenje o zabrani uporabe mjerila, odnosno zabrani prometa mjerila. Protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor.

Članak 53.

Zavod nadzire rad znanstvenih, ovlaštenih i potvrđenih mjeriteljskih laboratorija. Ako Zavod utvrdi da znanstveni, ovlašteni ili potvrđeni mjeriteljski laboratorij više ne udovoljava zahtjevima iz članka 14. ovoga Zakona ili da postupa protivno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih za njegovu provedbu, donosi rješenje kojim se oduzima ovlaštenje donesezao na temelju članka 19. stavka 1. ovoga Zakona. Protiv rješenja iz stavka 2 ovoga članka nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor. Popis oduzetih ovlaštenja objavljuje se u glasilu Zavoda.

XI. NAČIN FINANCIRANJA I CIJENE USLUGA

Članak 54.

Poslovi zakonskog mjeriteljstva od interesa su za Republiku Hrvatsku. Iz proračuna Republike Hrvatske financira se rad Zavoda, troškovi uspostavljanja etalonske osnove Republike Hrvatske i poslovi u svezi sa sljedivošću državnih etalona, članarine u međunarodnim organizacijama, troškovi uporabe baza podataka i troškovi sudjelovanja od Zavoda imenovanih predstavnika u upravnim organima međunarodnih organizacija, promicanje zakonskog mjeriteljstva, razvojno istraživački rad za potrebe zakonskog mjeriteljstva i obrazovanje djelatnika Zavoda. Sredstva ostvarena vlastitom djelatnošću prihod su proračuna Republike Hrvatske i rabit će se za namjene iz stavka 2 ovoga članka.

Članak 55.

Ravnatelj Zavoda propisuje visinu i način plaćanja troškova tipnog ispitivanja mjerila, umjeravanja etalona, ispitivanja uzoraka referencijskih materijala i ovjeravanja mjerila iz članka 21. ovoga Zakona. Troškove iz stavka 1. ovoga članka snose proizvođači mjerila, uvoznici, serviseri, odnosno vlasnici mjerila i referencijskih materijala.

XII. KAZNENE ODREDBE

Članak 56.

Novčanom kaznom u protuvrijednosti domaće valute od 2000 DEM do 19000 DEM kaznit će se se privredni prijestup pravna osoba:

1) ako u prometu određene robe i pri obavljanju određenih usluga ne rabi mjerila određene mjeriteljske kakvoće, odnosno rezultat mjerenja ne izražava u određenoj mjernoj jedinici (članak 37.),

2) ako stavi u promet ugostiteljsko posuđe koje ne odgovara uvjetima propisanim ovim Zakonom (članak 42. stavak 1.),

3) ako stavi u promet pakovinu protivno odredbama ovog Zakona (članak 43., 44. i 45.),

4) ako stavi u promet ili uporabi mjerilo suprotno odredbi članka 52. stavka 1 i 2. ovoga Zakona. Za privredni prijestup iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u protuvrijednosti domaće valute od 120 DEM do 1200 DEM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 57.

Novčanom kaznom u protuvrijednosti domaće valute od 1200 do 12500 DEM kaznit će se za privredni prijestup pravna osoba

1) ako rabi mjerilo koje ne izražava rezultate mjerenja u mjernim jedinicama propisanim posebnim zakonom (članak 21. stavak 3.),

2) ako rabi ili stavlja u promet mjerilo kojem je isteklo ovjerno razdoblje, ako stavlja u promet ili drži pripremljeno radi stavljanja u promet mjerilo koje nema valjani ovjer ni žig, odnosno valjanu ovjernicu o udovoljavanju mjeriteljskim zahtjevima (članak 35 stavak 2. i 4.),

3) ako ne osigura ispitivanje mjerila kad je to predviđeno ovim Zakonom (članak 35. stavak 3.),

4) ako u prostorijama u kojima se obavlja promet i naplata napitaka rabi ugostiteljsko posuđe koje ne odgovara propisanim uvjetima (članak 40. i 41) Za privredni prijestup iz stavka t. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u protuvrijednosti domaće valute od 200 DEM do 800 DEM i odgovorna osoba u pravnoj osobi

Članak 58.

Novčanom kaznom u protuvrijednosti domaće valute od 600 DEM do 2000 DEM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1) ako u obavljanju djelatnosti rabi neispravno mjerilo ili ga rabi na način kojim se ne osigurava potrebna točnost mjerenja (članak 35. stavak 1.),

2) ako ne omogući nesmetani nadzor ili ne daje podatke potrebne za obavljanje nadzora (članak 50. stavak 2. i

3.). Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u protuvrijednosti domaće valute od 300 DEM do 500 DEM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 59.

Novčanom kaznom u protuvrijednosti domaće valute od 500 DEM do 1500 DEM kaznit će se za prekršaj fizička osoba u obavljanju djelatnosti ako počini koju od radnji iz članka 56. stavka 1. i članka 57. stavka 1. ovoga Zakona. Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinjenog drugi put uz novčanu kaznu izreći će se fizičkoj osobi zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do 6 mjeseci, a za prekršaj počinjen treći put uz novčanu će se kaznu izreći zaštitna mjera trajnog oduzimanja dozvole za obavljanje djelatnosti.

Članak 60.

Iznosi novčanih kazni iz članka 56., 57., 58. i 59. ovoga Zakona obračunat će se prema srednjem

tečaju Narodne banke Hrvatske na dan naplate kazne.

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 61.

Propise iz članka 11. stavka 2. članka 14., članka 21. stavka 1., članka 22., članka 24. stavka 3., članka 30., članka 34. stavka 1., članka 40., članka 45., članka 46., članka 47. stavka 1., članka 50. stavka 1., članka 51. stavka 2. i članka 55. stavka 1. ovoga Zakona donijet će ravnatelj Zavoda u roku godinu dana od dana njegova stupanja na snagu.

Do donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka, osim odredbi koje su suprotne odredbama ovoga Zakona ostaju na snazi propisi doneseni na temelju ovlaštenja iz Zakona o mjernim jedinicama i mjerilima ("Narodne novine" br. 53/91. i 26/92.).

Članak 62.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje vrijediti Zakon o mjernim jedinicama i mjerilima ("Narodne novine", br. 53/91. i 26/92.).

Članak 63.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 383-01/93-01/02

Zagreb, 2. veljače, 1994

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik Zastupničkog doma Sabora

Stjepan Mesić, v. r.